

WINTERVOEDERING EN REVALIDATIE (3-2-1981)

Even leek het erop of Koning winter heel lang aanwezig zou zijn. Op 6 december, de dag na St. Nicolaas, liep ik langs de oever van het Schildmeer door plm. 10 cm. sneeuw; het water was geheel door een stevig pak ijs bedekt. Sombor (op dat moment) over hun overlevingskansen, wilde ik even bij mijn Roerdompen gaan kijken. Ik zag er twee stuks die middag; ze vlogen met krachtige slagen naar de NW-oever, ook stootte ik nog een Waterral op, onmiskenbaar, met zijn hangende pootjes streek hij even later verder naar tussen het riet. Ik had met het dier op dat moment medelijden, misschien was het wel één van de vogels die ons in het broedseizoen had laten genieten van zijn "kreunende, knorrende, gillende en snorrende geluiden"-(aldus Peterson)-. Twee dagen later viel de dooi in en tot nu toe, begin februari, hebben de vogels geen centje pijn.

Maar als de winter niet voor duizenden slachtoffers zorgt, is er wel een "rot"-tanker die even zijn tanks gaat spoelen op open zee, notabene tussen de op zee verblijvende Drieteenmeeuwten, Koeten en Alken. En omdat de soort olie nu toevallig niet stond op de lijst van verboden te lozen stoffen, gaat de kapitein van de griekse tanker "Stylis" vrij uit. Een onbegrijpelijke zaak! Na de rampen met o.a. de "Amoco Cadiz", "Christos Bitas", "Esso Bernicia", "Andros Patria", "Betelgeuse" en de "Torrey Canyon", waarbij honderdduizenden zeevogels een afschuwelijke dood vonden, kan dit er nog wel even bij. En als men dan van verschillende cynische vogelaars hoort, dat het opknappen van olieslachtoffers, vanwege het geld en de enorme hoeveelheid werk de moeite niet loont, omdat nadien toch nog een groot gedeelte van de weer losgelaten vogels sterft, is de ramp helemaal niet meer te overzien.

Gelukkig zijn er ook mensen, die ondanks alle problemen met het revalideren, stug doorgaan met helpen. Eén ervan is: - met jaren ervaring op het gebied van olieslachtoffers, Mevrouw A. Dijkhuizen, beheerster van het vogelasiel "De Horst" te Bergen (NH). Op initiatief van Wim Weyman (S.B.B.) zijn enkele aan de kust gebonden asielhouders en ondergetekende namens Avifauna, er eens een kijkje gaan nemen en wel op woensdag 21 januari. Men was heel blij in "de Horst" met het ingestelde rampenplan, waarbij wordt samengewerkt door o.a. Vogelbescherming, S.B.B., R.I.N. en het Nioz op Texel, zodat men veel hulp, steun en informatie over en weer kan geven. Eén van de knelpunten is toch wel de afstand tussen b.v. Lauwersoog en Bergen. Dat geeft te veel oponthoud, voor de meestal danig verzwakte vogels. Mevr. Dijkhuizen was graag bereid om haar ervaringen aan een aantal asielhouders langs de Groninger en Friese kust uiteen te zetten, zodat bij een "volgende ramp" de vogels dicht bij huis kunnen blijven. Tussen de 400 - 600 olieslachtoffers werden verpleegd in het asiel. Het grootst in aantal waren de Zeekoeten, waaronder een prachtig gebrilde, verder veel en verschillende Drieteenmeeuwten, Alken en duikers.

zie vervolg...

De ellende was hun niet meer aan te zien, ze liepen er dan ook weer keurig bij. Alleen het wachten is nu op de waterafstotende laag, die de vogels zelf op hun verenkleed aanbrengen, afkomstig van een klier op de stuit. Maar voor het zover is, zijn we enkele maanden verder. Belangrijk is ook de publiciteit rond de hele toestand, in de hoop dat zelfs kapiteins van olietankers zich eens gaan schamen voor de verwoestingen die ze op zee hebben aangericht en dat eindelijk de overheid eens wat geld gaat verstrekken aan asiels, die zich geen moeite getroosten om er iets van te maken.

Het is misschien leuk om te weten dat vermoedelijk "Greenpeace" de prachtige vogels over enige tijd naar hun broedgebieden terug zal brengen, in de hoop dat de vogels zich zullen kunnen aanpassen.

Jan Glas

x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x
x-x-x-x-x-x-x-x
x-x-x

OVER HET LOT VAN JONGE BRANDGANZEN.

Bij de meeste soorten ganzen en zwanen is het mogelijk de jonge dieren van de oudere te onderscheiden op basis van het verenkleed. Daardoor is het mogelijk om na het broedseizoen het percentage jonge dieren in de populaties te schatten. Dit percentage wordt wel beschouwd als maat voor het succes dat de soort in het afgelopen broedseizoen heeft gehad. In "slechte broedjaren" ligt het jongenpercentage beneden de 10, en kan zelfs bijna 0 zijn, d.w.z. er zijn dan vrijwel geen jonge dieren. In "goede" jaren daarentegen kan het percentage tot ver boven de 30 stijgen. Uit de combinatie van het jongenpercentage met tellingen van de totale aantallen van een populatie ganzen of zwanen kan men het aantal jongen dat in dat jaar is opgegroeid berekenen. Onbekend is dan nog hoeveel jongen er aanvankelijk waren, met andere woorden, hoeveel pulli er in dat jaar ter wereld zijn gekomen. Bij veel, in arktische gebieden broedende soorten liggen er tussen uitkomen van het ei en aankomst in het overwinteringsgebied meer dan drie maanden. Betrouwbare gegevens over sterfte in die tijd ontbreken.

zie vervolg...